

Strach

Z

IPv6?

Radek Zajíc
LinuxDays 2014

Něco málo o mně

Radek Zajíc, @zajdee

IPv6 evangelista

Šírím povědomí o IPv6

Vyvracím mýty a vysvětluji rozdíly

Jako aktivní blbec nasazují IPv6 už od roku 2008 a ukazují, že „to jde“ :-)

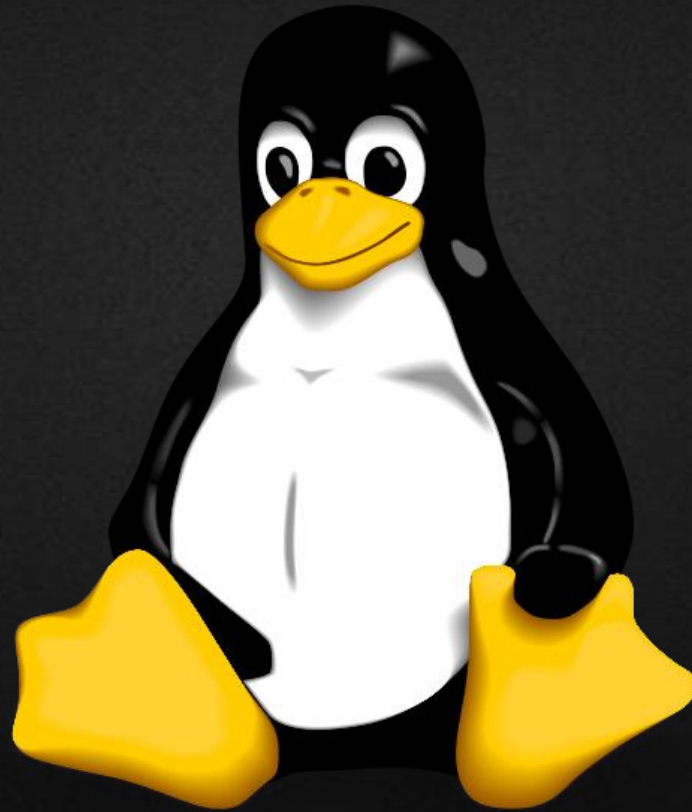
Nejvýznamnější IPv6 aktivity:

Seznam.cz – obsah (2008 – 12)

T-Mobile.cz – konektivita (2013 – 14)

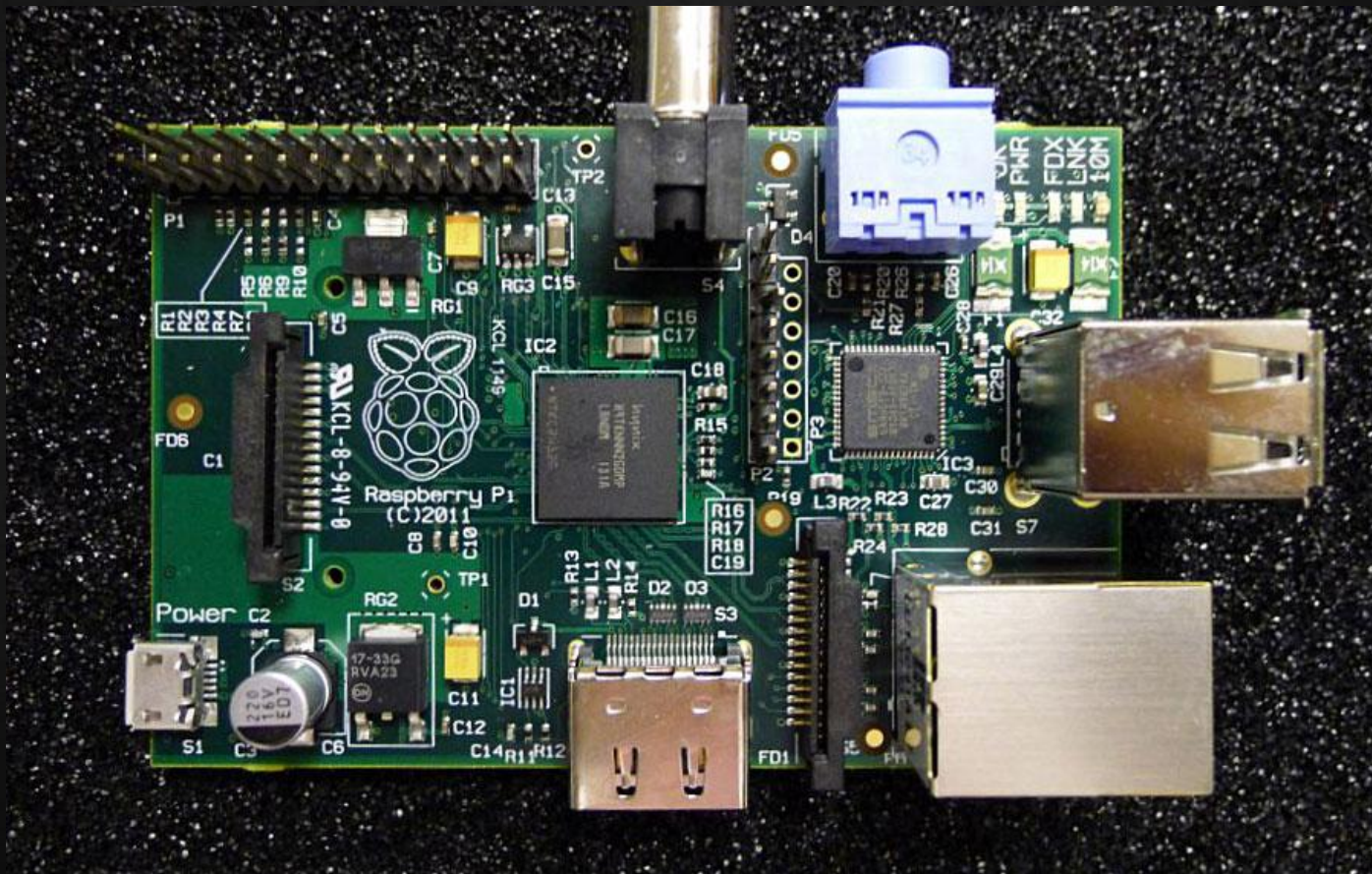
Malá anketa

Kolik z nás používá Linux?

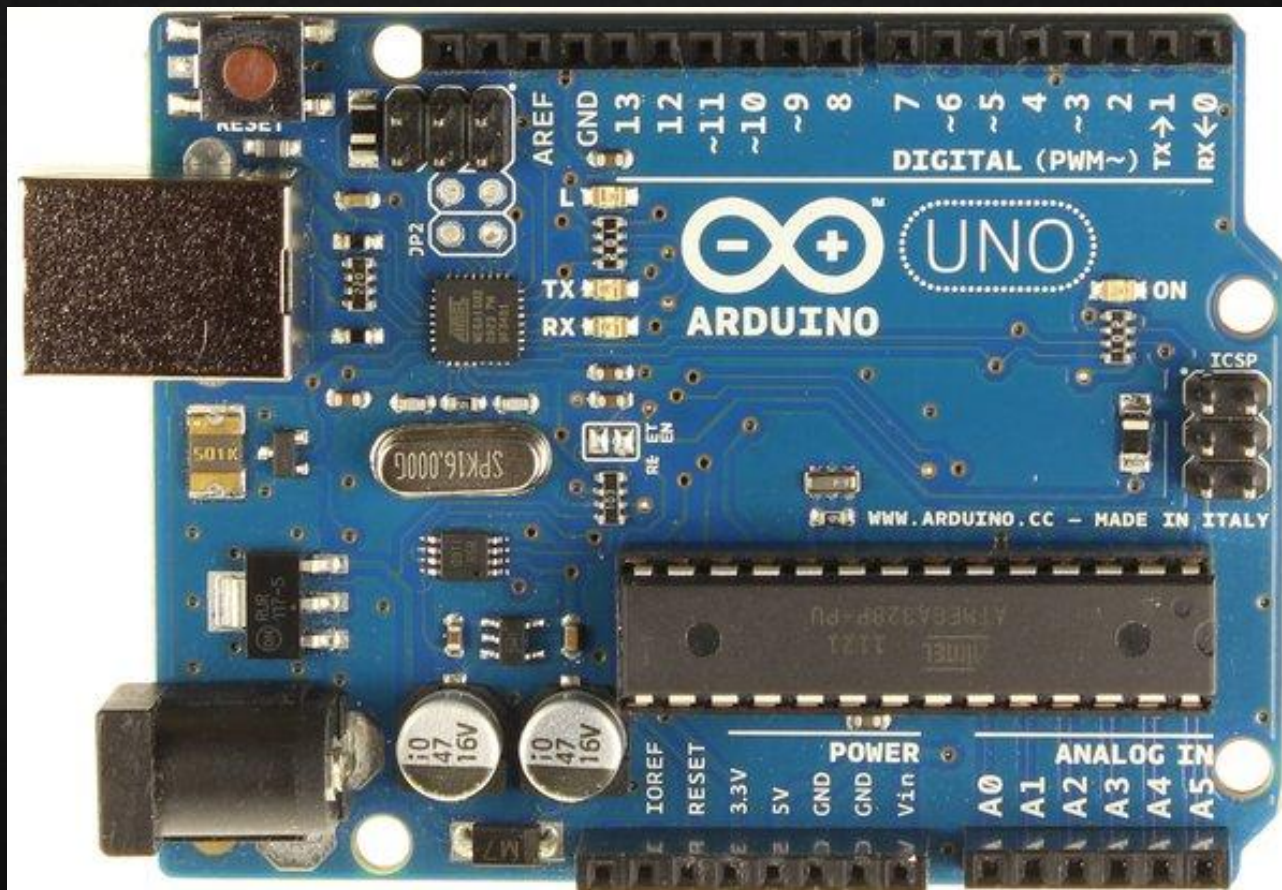
Malá anketa

Kolik z nás používá Raspberry Pi?

Malá anketa

Kolik z nás používá Arduino?

Malá anketa

Kolik z nás používá OpenWRT?

Malá anketa

A kolik z nás používá IPv6?

Co je IPv6?

IPv6 (internetový protokol verze 6) je označení nastupujícího protokolu pro komunikaci v současném Internetu. Nahrazuje dosluhující protokol IPv4.

(Heslo [IPv6](#) na české Wikipedii)

Proč „Strach z IPv6“?

IPv6 se rozšiřuje velmi pomalu.

Problém slepice nebo vejce?

Velcí hráči už IPv6 často
podporují

I přesto se objevuje plno hlasů,
které IPv6 zavrhnou, odmítají.

Je za tím strach z nového,
neznámého?

Proč IPv6? – Vyčerpání IPv4

Depletion Dates

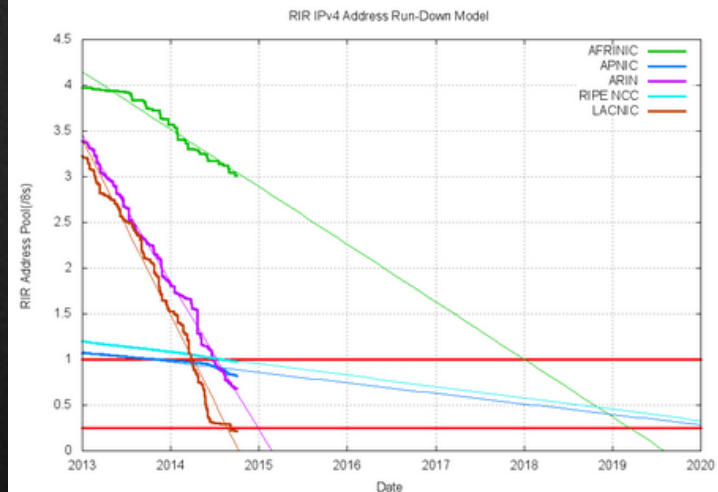
- Assigned Class "B" network numbers Mar. 11, 1994
- NIC "connected" Class B network numbers Apr. 26, 1996
- NSFnet address space* Oct. 19, 1997
- Assigned Class "A-B" network numbers Feb 17, 1998
- NIC "connected" Class A-B network numbers Mar. 27, 2000
- BBN snapshots* May 4, 2002

* all types: may be earlier if network class address consumption is not equal.

IANA Unallocated Address Pool Exhaustion:
03-Feb-2011

Projected RIR Address Pool Exhaustion Dates:

RIR	Projected Exhaustion Date	Remaining Addresses in RIR Pool (/8s)
APNIC:	19-Apr-2011 (actual)	0.8226
RIPE NCC:	14-Sep-2012 (actual)	0.9758
LACNIC:	10-Jun-2014 (actual)	0.2184
ARIN:	15-Mar-2015	0.6809
AFRINIC:	06-Jun-2019	3.0116

Projection of consumption of Remaining RIR Address Pools

Tenkrát v devadesátém...

...jsme věděli, že to přijde.

IPv4 na kapačkách

- 1993 – RFC 1517–8 – zavedení beztrždního adresování
  - 1996 – RFC 1918 – privátní IP sítě 10.0.0.0/8, 192.168.0.0/16, 172.16.0.0/12
  - 2001 – RFC 3022 – NAT/NAPT – překlad adres a portů
  - 2011 – RFC 6264 – „operátorský“ NA(P)T
  - 2012 – RFC 6598 – „Sdílené“ adresy 100.64.0.0/10 pro operátorský NA(P)T
  - 2011 – 2014 – trh s adresami (~\$ 12 za adresu)
- A další způsoby, jak „ušetřit“ adresy – DHCP, vícenásobný NAT, rozmach privátních sítí uvnitř organizací

Je IPv6 řešením?

Ano...

Ale jen
částečně. Zatím?

World IPv6 Day & Launch

2011

IPv6 na webserverech
na jeden den

2012

Na webserverech
napořád
Zapojeni i výrobci
domácích routerů a
poskytovatelé připojení

IPv6 obsah ve světě a u nás

Google

NETFLIX
NETFLIX

IHNED.cz

SEZNAM.CZ

centrum.cz

Justice.cz

LUPA^{CZ}

Prima

cz.nic

MATY.CZ

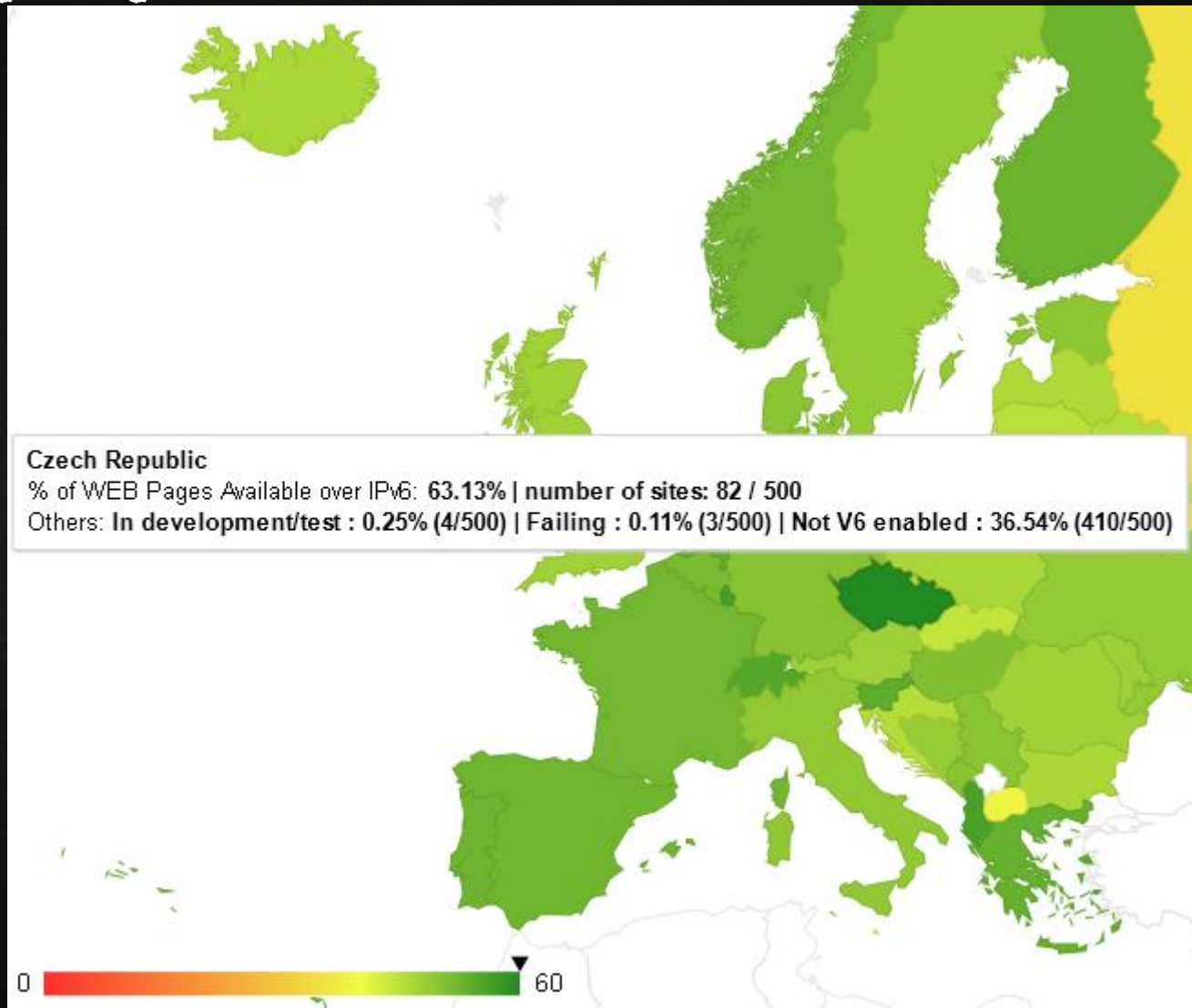
ROOT.CZ

Sport.cz

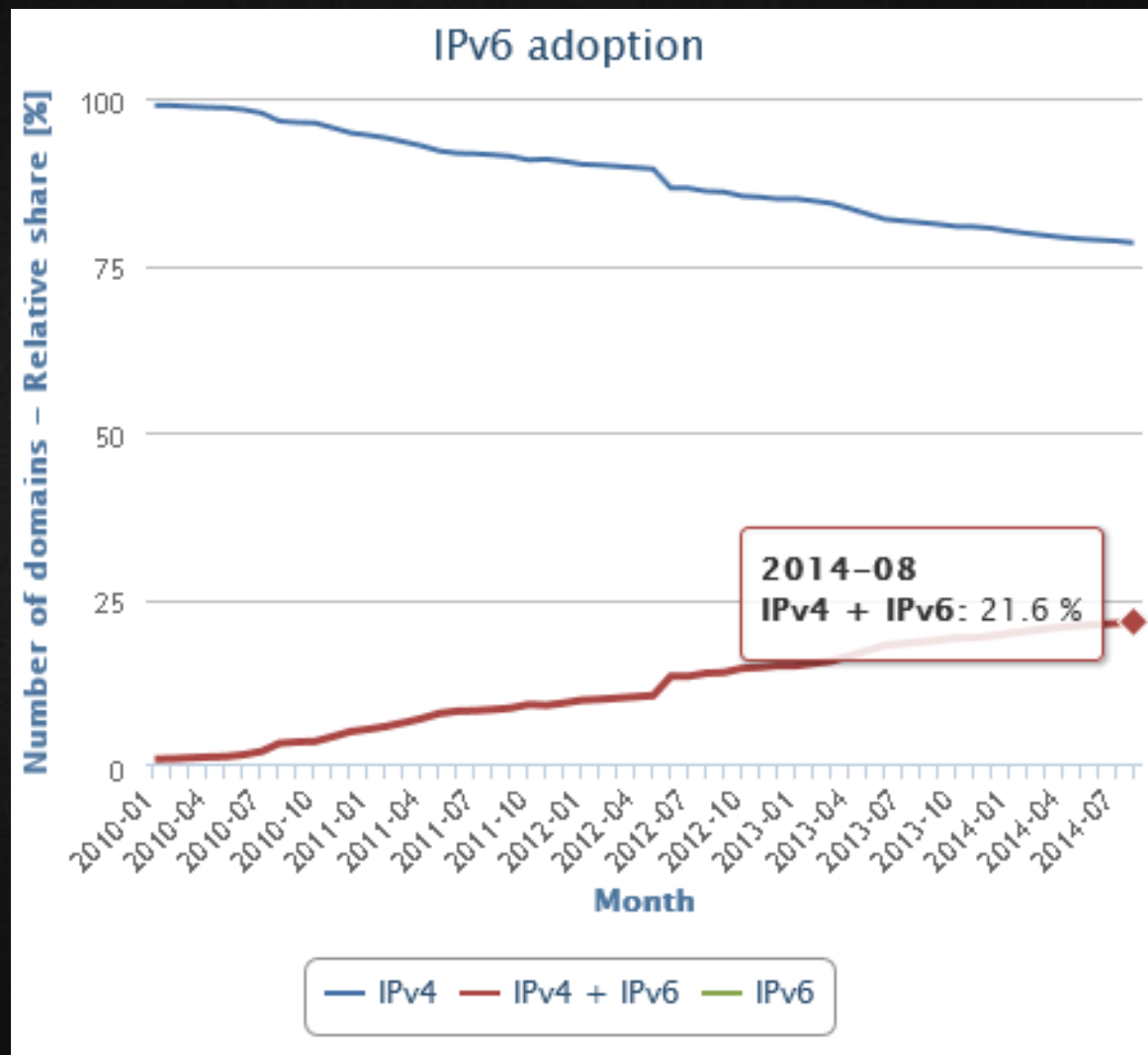

Hosting90
systems s.r.o.

ČR je jedničkou v IPv6 obsahu...

...ale jen 21 procent .cz webů
podporuje IPv6

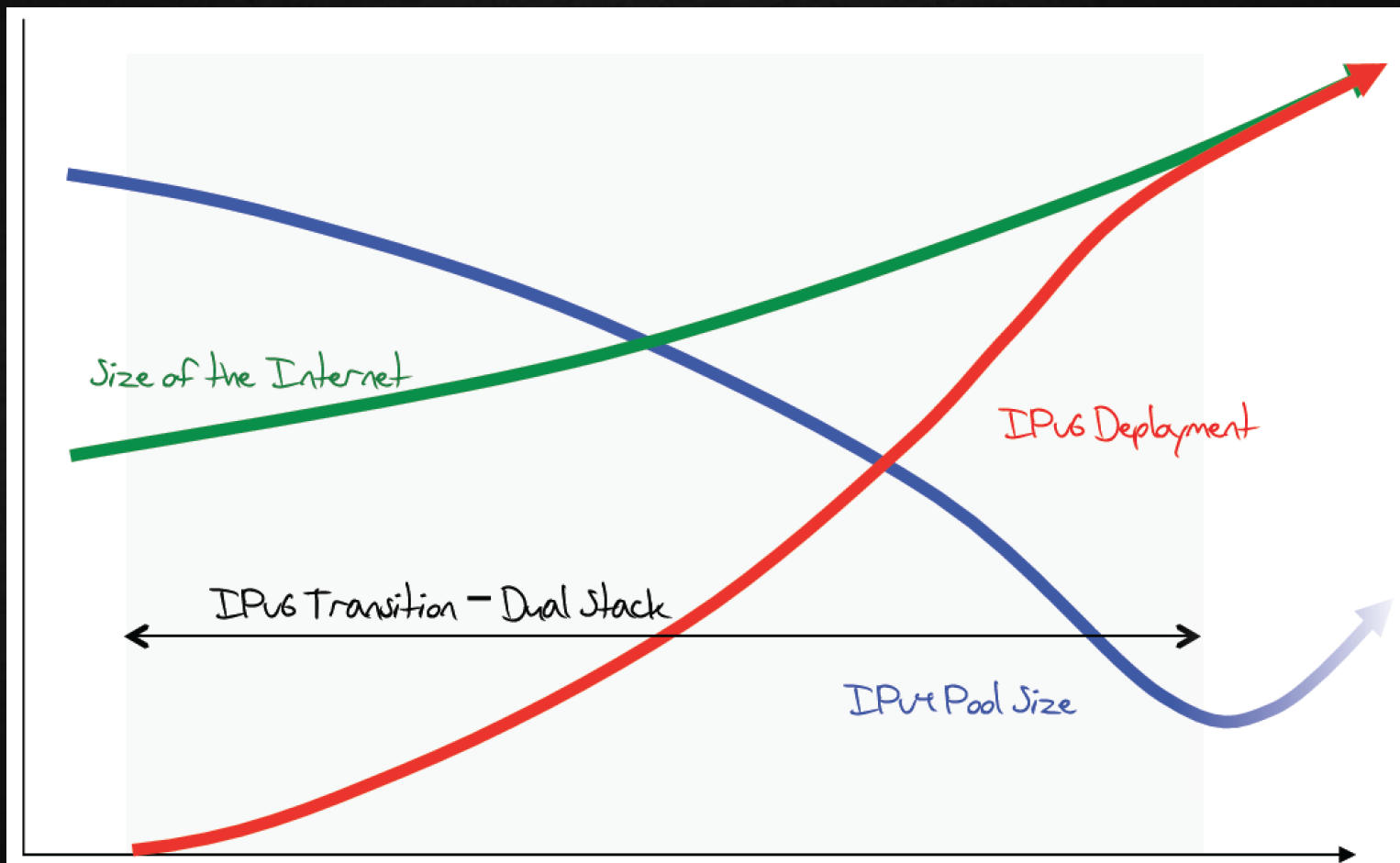

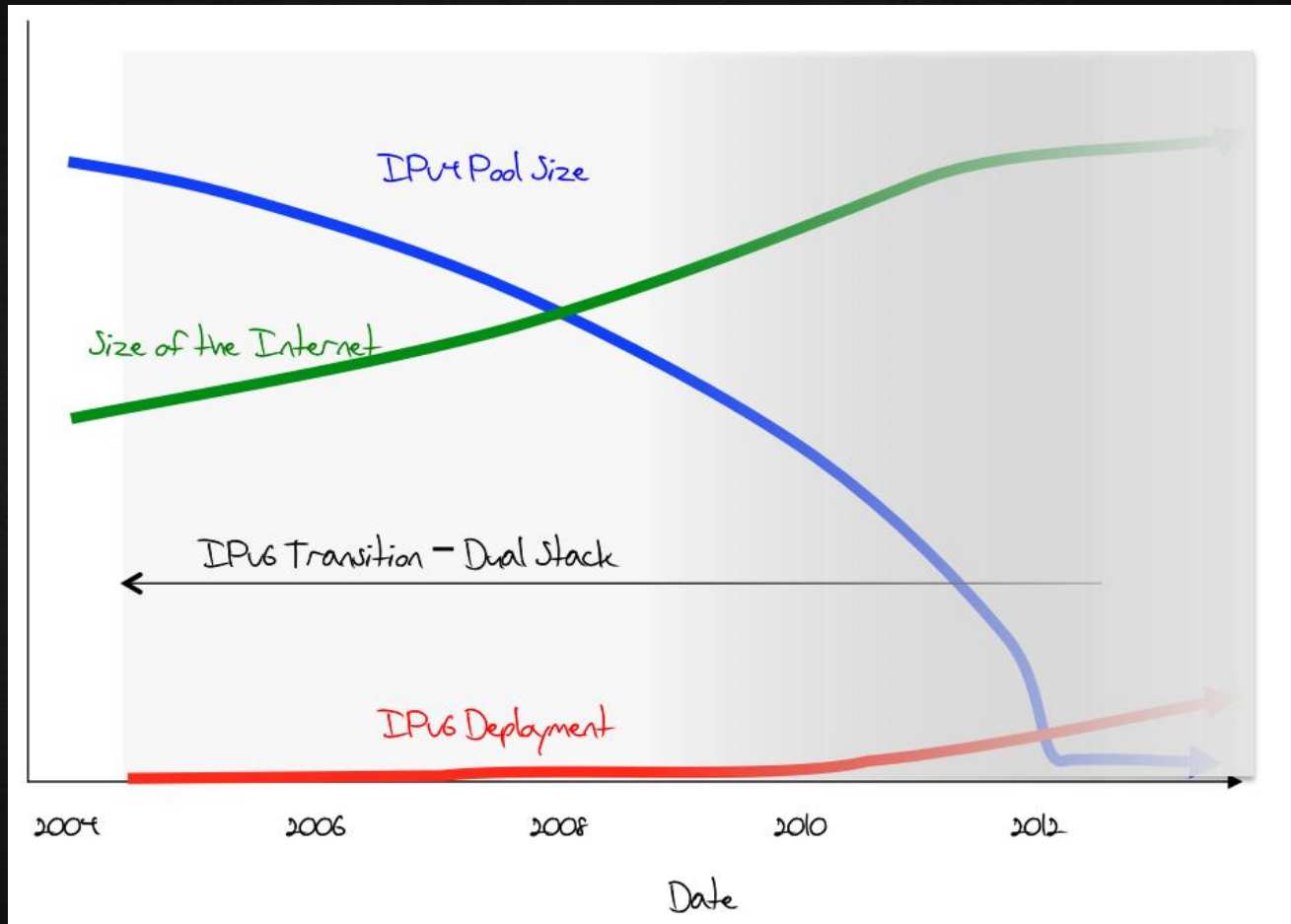
IPv6 připojení ve světě a u nás

IPv6 očekávání pre-2000

IPv6 očekávání 2012

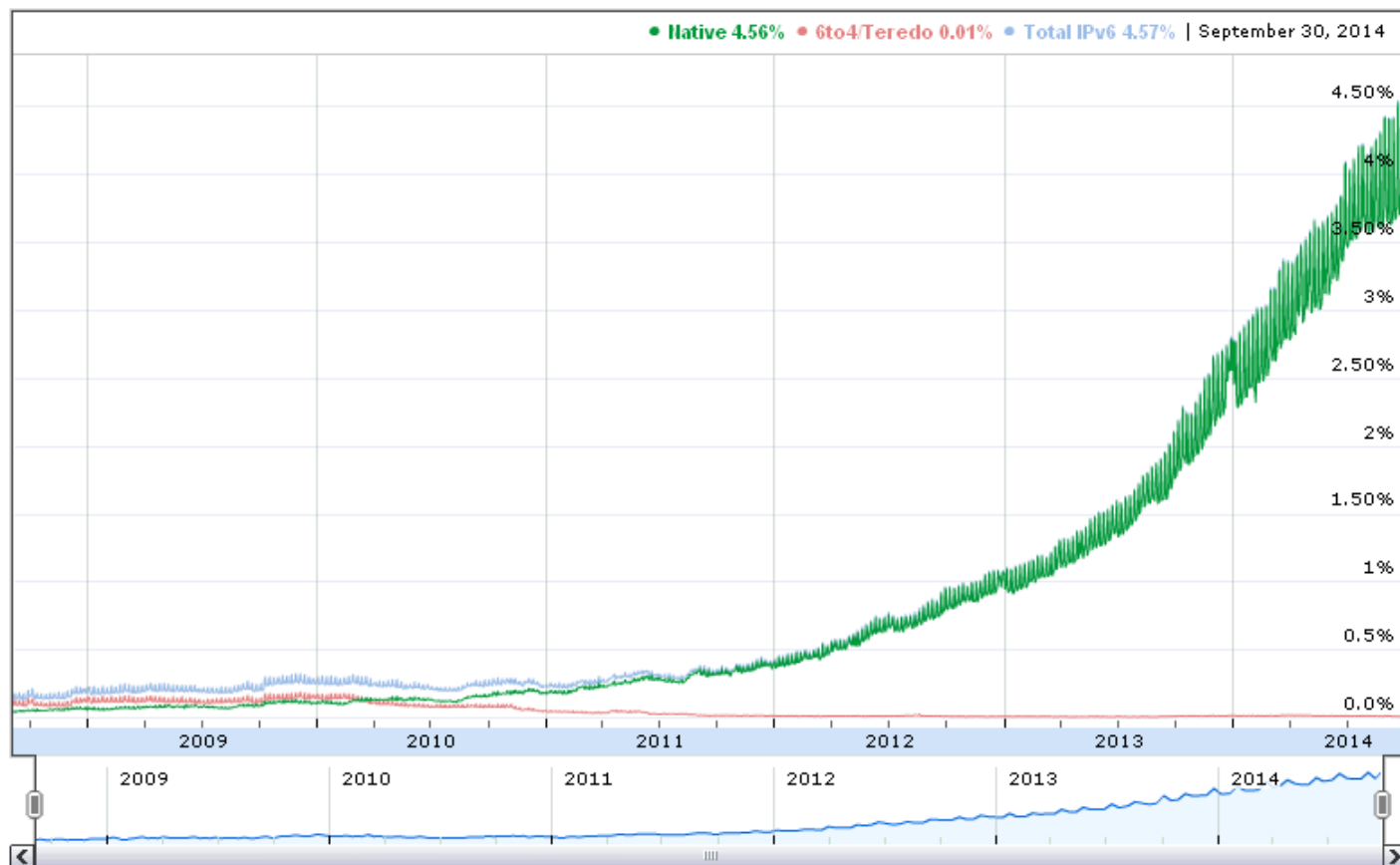
Jak to vidí Google

IPv6 Adoption

Per-Country IPv6 adoption

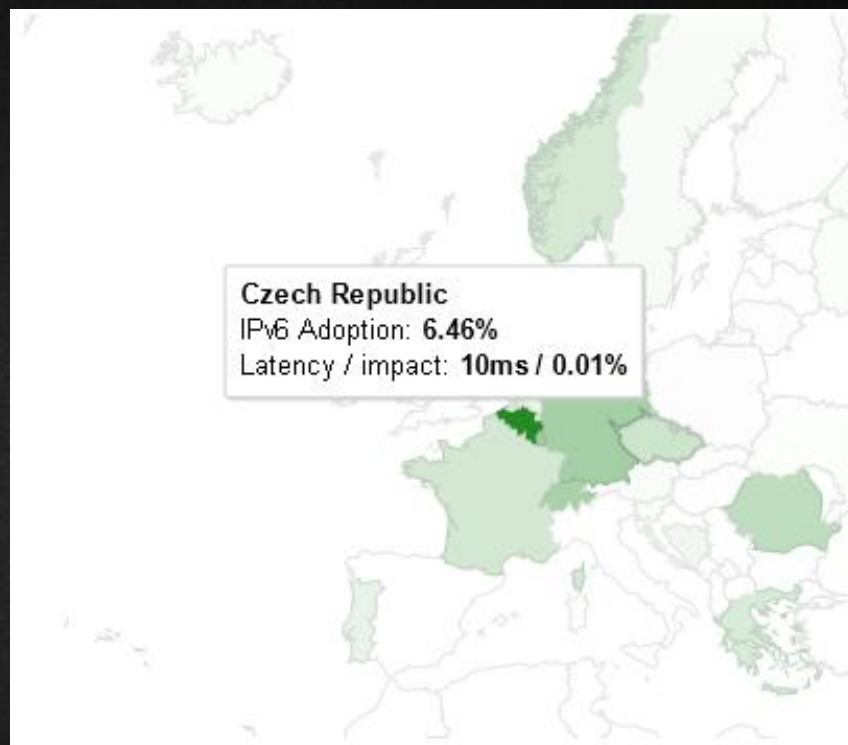
IPv6 Adoption

We are continuously measuring the availability of IPv6 connectivity among Google users. The graph shows the percentage of users that access Google over IPv6.

Jak to vidí Google

Rank	Country	%-age
1	 Belgium	28.65 %
2	 Luxembourg	11.75 %
3	 Germany	11.64 %
4	 Switzerland	11.06 %
5	 United States of America	9.56 %
6	 Peru	8.98 %
7	 Romania	8.36 %
8	 Czech Republic	6.46 %
9	 France	5.61 %
10	 Japan	5.55 %

<http://google.com/ipv6/>

<https://www.vyncke.org/ipv6status/>

Pojďte vyzkoušet IPv6!

Chtějte od svého poskytovatele připojení IPv6! Rozumný přiděl je o velikosti /60 až /48 – to je 16 až 65536 koncových sítí.

Pokud poskytovatel IPv6 nepodporuje, zkuste tunelované IPv6 (ale zapomeňte na Teredo a 6to4)

Zajímaví poskytovatelé jsou např. tunnelbroker.net nebo SixXS.net

IPv4 vs. IPv6

IPv4	IPv6
32 bitů	128 bitů
192.0.2.1	2001:db8::1
Používá broadcast	Broadcast nepoužívá
Autokonfigurace pouze pomocí DHCPv4	Autokonfigurace více způsoby (PITA)
Objevování sousedů jako samostatný protokol (ARP)	Objevování sousedů součástí ICMPv6
IP Hlavička obsahuje kontrolní součet a nepovinná pole	Nepovinná data vysunuta do dodatečných hlaviček, kontrolní součet si řeší vyšší vrstvy
Fragmentovat může odesílatel i router na cestě	Fragmentuje jen odesílatel

Zápis IPv6 adres a sítí

Osm segmentů oddělených dvojtečkou, každý segment má 16 bitů

Segmenty zapisujeme hexadecimálně

Dlouhý zápis adresy

2001:0db8:0000:0002:0000:0000:0000:000a
2001:0DB8:0000:0002:0000:0000:0000:000A

Vypouštíme „leading zeros“

2001:db8:0:2:0:0:0:a

Sekvenci dvou a více nulových segmentů nahradíme „:“

2001:db8:0:2::a

Síťovou masku píšeme jako počet bitů adresy sítě za lomítko (CIDR zápis)

2001:db8:0:2::a/64 (Adresa stroje v síti)
2001:db8:0:2::/64 (Síť jako celek)

Základní zásady IPv6

Obvykle 2^{16} (/48) až 2^{32} (/32) koncových sítí
pro každou organizaci/ISP

Autokonfigurace vyžaduje 2^{64} adres (maska /64)
pro každou koncovou síť

Autokonfigurace způsobuje boolehav

Výchozí brána zjištěna z oznámení
směrovače

Adresy vytvořeny automaticky dle oznámení
směrovače

nebo přiděleny z DHCPv6

DNS přiděleno v oznámení směrovače nebo
pomocí DHCPv6

Základní zásady IPv6

Hierarchické adresování a
směrování

Organizace dostane /48

+– Každá pobočka /52

+– Budova v pobočce /56

+– Koncová síť /64

Nepoužívá se NAT!*

Základní zásady IPv6

Samotná IPv6 zatím nestačí, musí tedy být doplněna IPv4

Provozu obou protokolů zároveň říkáme dual-stack - je to dnes nejčastější režim používání IPv6 na koncových stanicích

IPv4 lze ale k uživateli dopravit i jako službu! (464XLAT, DS-Lite)

Co je třeba pro IPv6 obecně

OpenWRT 14.07¹ – splňuje RFC 7084
(detaily zítra mezi 11.30 – 12.30)

Běžná Linuxová Distribuce vyžaduje
ruční konfiguraci. Měla by být
zároveň dostatečně nová (letošní,
loňská)

Podpora IPv6 je součástí kernelu i
běžných nástrojů – ip6tables, ppp,
radvd, wide-dhcpv6, freeradius, ip,
ping6, traceroute, ...

Co je třeba pro připojení

WAN rozhraní:

- IPv6 adresa a výchozí brána
- maska sítě (obvykle /64)
- V případě 6in4 tunelů: IPv4 adresa tunnelbrokera

Pro vaše LAN rozhraní:

- Delegovaný IPv6 prefix (/64 až /48)
- Přidělí provider
- Nezapomeňte: Nepoužívá se NAT

Podpora v kernelu

Podpora v kernelu – dnes běžná

IPv6 forwarding

```
net.ipv6.conf.all.forwarding=1
```

IPv6 je aktivní „by default“

Firewall a IPv6

ip6tables součástí distribucí, fungují jako
u IPv4

Firewall patří na koncový uzel

Nezahazujte na hranici sítě spojení, která
přicházejí zvenku

Proč? V IPv6 není UPnP ani prorážení
NATu!

Výjimka: rizikové protokoly

ICMPv6 klíčové pro fungování protokolu –
filtrujte opatrně, vizte RFC4890

Autokonfigurace - RA

Router advertisement (oznámění směrovače) - autokonfigurace
koncových uzlů, distribuuje informace o síti

Příznaky v RA zprávě - per link

Managed Flag on/off - z DHCPv6 si ber úplně vše

Other Flag on/off - z DHCPv6 si ber pouze DNS/PD/atp.

Příznaky v RA zprávě - per prefix

OnLink Flag on/off - je-li off, všechnen provoz z uzlu jde skrz
router

Autonomous Flag on/off - je-li on, kernel vytvoří na základě
tohoto prefixu adresy na interface

Přijímání router-advertisementů:

```
net.ipv6.conf.$IFACE.accept_ra=$X
```

\$X==0 vždy vypnuto (výchozí bránu nutno nastavit ručně)

\$X==1 zapnuto, pokud nedělám forwarding; jinak vypnuto

\$X==2 zapnuto, i pokud dělám forwarding

Autokonfigurace – RA

Jak vypadá autokonfigurovaná adresa?

Horních 64 bitů získáno z oznámení směrovače

Je-li vytvořena z MAC adresy (EUI-64)

12:12:34:34:56:56 → 1012:34ff:fe34:5656

2001:db8:0:1:1012:34ff:fe34:5656/64

Jsou-li adresy generovány podle zásad

„privacy extensions“ (zachování

soukromí), je 64 bitů opravdu náhodných

2001:db8:0:1:e115:cda6:108b:f7f1/64

Autokonfigurace - DHCPv6

DHCPv6 - zapomeňte na isc-dhcp,
zajímavější jsou wide-dhcpv6 a
dibbler

Rozhodnutí KDY použít DHCPv6 pro jaký
účel je závislé na příznacích z RA :-(

Jeden DUID vládne všem rozhraním

Delegování prefixů

Pokud váš ISP podporuje delegování prefixů pomocí DHCPv6, opět vám pomůže `wide-dhcpv6` nebo `dibbler`
V OpenWRT 14.09 podporováno nativně

Delegování prefixů

```
# Příklad pro wide-dhcpv6 a ppp
interface ppp0 {
    send ia-pd 1;
};

id-assoc pd 1 {
    prefix-interface eth1 {
        # Přiděl subnet ID 1 síťovce eth1
        sla-id 1;

        # Suffix adresy
        ifid 1;

        # Počet bitů síťové části adresy, které vám ISP přiděluje
        # Odečtete velikost přiděleného prefixu od 64 a doplňte zde.
        sla-len 8;
    };
};

# Přidělený blok: 2001:db8:ffff:ab00::/56
# na eth1 bude nakonfigurovaná adresa 2001:db8:ffff:ab01::1/64
```

Ruční konfigurace interfaces

/etc/network/interfaces:

```
iface eth1 inet6 static
```

```
    address 2001:db8:ffff:ab01::1
```

```
    netmask 64
```

Příklad tunelu – SixXS, OpenWRT, Debian

/etc/config/network:

```
config interface 'wan6'  
    option proto '6in4'  
    option peeraddr '217.31.57.16'  
    option ip6addr '2a01:8c00:db00:db::2/64'
```

/etc/network/interfaces:

```
auto sixxs  
iface sixxs inet6 v4tunnel  
    address 2001:db8:100:100::2  
    netmask 64  
    endpoint 217.31.57.16  
    up ip -6 route add default via 2001:db8:100:100::1
```

ip -6

Zapomeňte na ifconfig & route,
použijte ip (ip -6 address & ip -6
route)

```
# ip -6 addr show dev br0.2
```

```
7: br0.2: <BROADCAST,MULTICAST,UP,LOWER_UP> mtu 1500
```

```
    inet6 2001:db8:1234::1/64 scope global
```

```
        valid_lft forever preferred_lft forever
```

```
    inet6 fe80::922b:34ff:fed1:ed8/64 scope link
```

```
        valid_lft forever preferred_lft forever
```

```
# ip -6 route
```

```
2001:db8:1234::/64 dev br0.2 proto kernel metric 256
```

```
fe80::/64 dev br0.2 proto kernel metric 256
```

```
default via fe80::da58:d7ff:fe00:a05 dev br0.3 src 2001:db8:1234::1  
metric 1
```

A je to.

```
# traceroute -6 -I -n www.seznam.cz
```

```
traceroute to www.seznam.cz (2a02:598:1::3), 30 hops max, 80 byte packets
```

```
(...)
```

```
6 2001:4de8:b0ba:29:134::1 11.133 ms 10.807 ms 10.831 ms
7 2001:4de8:d1a1:1111:21::2 10.082 ms 13.514 ms 13.517 ms
8 2001:4de8:b0ba:deac::2 13.766 ms 12.793 ms 12.782 ms
9 2a02:598:6262:9::2 13.059 ms 12.701 ms 12.391 ms
10 2a02:598:1::3 12.056 ms 12.140 ms 11.796 ms
```

```
# telnet -6 www.seznam.cz 80
```

```
Trying 2a02:598:1::3...
```

```
Connected to www.seznam.cz.
```

```
# ping6 -c 1 -n www.seznam.cz
```

```
PING www.seznam.cz(2a02:598:1::3) 56 data bytes
```

```
64 bytes from 2a02:598:1::3: icmp_seq=1 ttl=57 time=9.99 ms
```

```
--- www.seznam.cz ping statistics ---
```

```
1 packets transmitted, 1 received, 0% packet loss, time 0ms
```

```
rtt min/avg/max/mdev = 9.998/9.998/9.998/0.000 ms
```


Konektivita funguje

Ale co když fungovat přestane?

„Pomůže“ technika zvaná Happy Eyeballs
(Podpora v běžných brouserrech, jinde zatím ne.)

Klient se pokusí připojit přes IPv4 i IPv6
paralelně

První navázané spojení použije
(v průběhu času může střídat protokoly)
různé implementace v různých OS/aplikacích

Zpřístupníme konektivitu

```
Daemon radvd
```

```
/etc/radvd.conf:
```

```
interface eth1
```

```
{
```

```
    AdvSendAdvert on; # zasílej oznámení
```

```
    AdvManagedFlag off; # ne DHCPv6 adresy
```

```
    AdvOtherConfigFlag off; # ne DHCPv6 ostatní
```

```
    prefix 2001:db8:101:101::/64
```

```
    {
```

```
        DeprecatePrefix on; # zruš při vypnutí
```

```
        AdvOnLink on; # generuj adresy
```

```
        AdvAutonomous on; # autonomní prefix
```

```
    }; # konec definice prefixu
```

```
}; # konec definice rozhraní
```

Zpřístupníme služby

net.ipv6.bindv6only=1 (doporučené Debianisty)

IPv6 socket akceptuje pouze IPv6 spojení

V konfiguraci aplikace nutný Listen pro oba protokoly:

Listen 0.0.0.0

Listen ::

Výchozí ve Squeeze, Wheezy

net.ipv6.bindv6only=0 (obvyklé ve většině distro)

IPv6 socket akceptuje i IPv4 spojení

Zdrojová IPv6 adresa ve tvaru `::ffff:192.0.2.1`

V konfiguraci aplikace stačí Listen pro IPv6

Listen ::

Aplikace může toto chování předefinovat (umí např. nginx)

Zpřístupníme služby

Zvyšte net.ipv6.route.max_size

Default je 4096, což pro masivní IPv6 provoz nestačí. U IPv4 je default v milionech až miliardách, nebo kernel škáluje Ipv4 max_size automaticky.

Doporučení: zvyšte max_size, aby obsloužila vaše uživatele. Stav zaplnění lze sledovat pomocí

```
ip -6 route show cache
```

(Díky Martinu Duspivovi za doplnění!)

Co je tu špatně?

 Ondřej Caletka
@Oskar456 **Following**

@zajdee BTW \$ telnet zajic.v.pytli.cz 80
Trying 2001:4de8:deaf::b:1... a nic :(

 Reply Retweet Favorite More

2:44 PM - 2 Oct 2014

217.69.133.249

2a00:1028:96ca:9

37.58.100.153

37.58.100.162

Zpřístupníme služby

Vyzkoušejte, že služby (www, dns, mail) na IPv6 poslouchají a správně vyřizují požadavky

Ověřte, že aplikace fungují (!)

častý problém je ukládání IP adres klientů jako varchar(16), případně jako unsigned int(4) :-)

pokud vaše aplikace ověřuje sessions i pomocí IP adresy, bude mít v happy-eyeballs prostředí problém

Publikujte AAAA záznamy v DNS

Nezapomeňte na glue záznamy. A na monitoring!

Shrnutí: postupujte po krocích

Není nutné vše rozchodit najednou

Začněte konektivitou na hranici sítě

Pokračujte konektivitou k jednotlivým serverům a
stanicím

Zajistěte, aby služby podporovaly IPv6

Nezapomeňte, že IPv6 musí podporovat i aplikace

V první fázi stačí základní podpora na stanicích
(připojení) a front-endech (obsah)

Shrnutí: Servery & Routery

Autokonfigurace ani DHCPv6 se nepoužívá (accept_ra=0) s výjimkou WAN rozhraní některých routerů (accept_ra=2)

Všechny služby využívané mimo server by měly naslouchat (i) na IPv6 socketu

Služby, které se někam připojují, by měly využívat obou protokolů (kde to jde)

Shrnutí: Domácí routery

Použijte OpenWRT. :-)

V jiných distribucích nakonfigurujte šestku ručně.

WAN

zjistěte konfiguraci od svého ISP nebo tunnelbrokera

LAN

aktivujte přidělování adres pomocí router advertisementů

vysílejte DNS přes bezstavové DHCPv6

volitelně zapněte přidělování adres pomocí stavového DHCPv6

Nepoužívejte pravidlo firewallu, které zabrání průchodu všeho provozu zvenčí

Shrnutí: Koncové stroje

IPv6 v síti máte – naučte se s ní pracovat

Neblokujte IPv6

Povolte přijímání router advertisementů a
aktivujte DHCPv6 klient
tím zvýšíte šanci, že se připojíte ve všech
sítích

(nebo použijte NetworkManager 0.9.6+)

Nezapomeňte na firewall

Android 4+

Chybí podpora IPv6-only Wi-Fi

Chybí podpora DHCPv6 (celkově)

Naopak dobře funguje IPv6-only
mobilní síť

Android jako první mobilní OS
podporoval 4G-LTE, tedy IPv4 jako
službu

(Blízká) budoucnost?

IPv6-only datacentra

s branou do IPv4 světa

keywords: draft-anderson-v6ops-siit-dc-00

IPv6-only konektivita

do firem i domácností

keywords: NAT64/DNS64

IPv4 jako služba nad IPv6 sítí

keywords: 464XLAT, MAP-E/MAP-T, DS-Lite

A ten strach?

IPv6 skutečně funguje. Nebojte se.

Přistupte k IPv6 ze začátku jako k Raspberry Pi.

Zkuste ji. Věřte jí. Překvapí vás.

Díky

radek@zajic.v.pytli.cz